

VALTION TALOUSARVIOESITYS VUODELLE 2016

1 Lähtökohdat

Vuonna 2016 puolustusvoimien toiminnan painopisteenä on turvallisuusympäristön vaatiman toiminnan tason ylläpitäminen.

Kuten parlamentaarisen selvitysryhmän raportissa todetaan, Puolustusvoimien materiaallisen suorituskyvyn ylläpitoon tarvitaan vähintään VNS 2012 esille tuoma lisärahoitus. Nykyisen suorituskyvyn ylläpitoon kohdistuva rahoitustarve on vuonna 2016 noin 50 milj. euroa. Tämä käytettäisiin pääasiassa sotamateriaalin ja johtamisjärjestelmän kunnossapitoon.

2 Puolustusvoimien talousarvion 2016 määrärahat

Puolustusvoimien vuoden 2016 esitetty budjetti on noin 2 496,7 milj. euroa (ml. PLM:n sotilaallisen kriisinhallinnan momentti). Puolustusvoimien määrärahoissa on otettu huomioon uuden hallitusohjelman mukaiset lisäleikkaukset ja muut menosäästöt, kevään 2015 teknisen kehyspäättöksen leikkaukset, virka- ja työehtosopimuksista ja kustannustasotarkistuksista aiheutuvat lisäykset, momenttien väliset käännöt sekä puolustusmateriaalihankintojen maksatusten siirrot ja menoajoitusten muutokset. Lisäksi kehyksissä on otettu huomioon Parlamentaarisen selvitysryhmän loppuraportin mukainen tasokorotus puolustusmateriaalihankintoihin.

2.1 Toimintamenot

Puolustusvoimien toimintamenoihin esitetään määrärahaa yhteensä noin 1 866,4 milj. euroa. Puolustusvoimauudistuksen aikana puolustusvoimille kohdennetut lisäleikkaukset ja -velvoitteet sekä tapahtunut kustannustason nousu (merkittävimpinä palkat, tilahallinta, materiaalin kunnossapito ja johtamisjärjestelmät) aiheuttavat suorituskykyjen ylläpitämiseen vaadittavien määrärahojen kohdentamistarpeen puolustusmateriaalihankintamomentilta toimintamonomentille Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen (PVLOGL) vajeeseen. Puolustusvoimat esittää tarvittavat momentinmuutokset vuoden 2016 talousarvioehdotuksen tarkennukset yhteydessä.

Tämän lisäksi hallituksen kehyspäättöksen lisäleikkaukset toimintamenoihin aiheuttavat sen, että Puolustusvoimat joutuu jonkin verran laskemaan vuoden 2016 toimintaa sekä leikkaamaan hallinnollisia kuluja. Kehyspäättöksen säästövelvoitteita ei voida kattaa niistä käyttötarkoituksista joihin ne on kohdennettu. Taloushallinnon tehostaminen on tehty vuoden 2015 alusta lukien toteutetussa puolustusvoimauudistuksessa. Palkkaliukuman lisäleikkausta ei voida sisällyttää palkkakehykseen, vaan se joudutaan kohdentamaan toimintaan. Puolustusvoimat on puolustusvoimauudistuksen henkilöstövähennyksissä pienentänyt merkittävästi kokonaispalkkakehystään, joka pitää ottaa huomioon

saavutettuna säästönä. Varsinaisten toimintamenojen leikkaus vaikuttaa suoraan puolustusvoimien toimintaan (ks. alla).

Vuodelle 2016 suunniteltu taso on varusmieskoulutuksessa 35 maastovuorokautta, 18 000 koulutettua reserviläistä, 8 800 Hornet lentotuntia (alustava suunnitelma 8 900), 1 600 NH90 helikopterilentotuntia (alustava suunnitelma 1850) sekä 1 300 alusvuorokautta (alustava suunnitelma 1 400).

2.2 Puolustusmateriaalihankinnat

Puolustusmateriaalihankintoihin esitetään määrärahaa noin 593,7 milj. euroa. Summa sisältää aiempien vuosien määrärahan myöhennyksiä vuodelle 2016 sekä tasokorotus materiaali-investointeihin. Puolustusvoimat esittää vuoden 2016 talousarvioehdotuksen tarkennukset yhteydessä määrärahan kohdennusta puolustusmateriaalihankinnoista suorituskykyjen ylläpitämiseen (PVLOGL).

3 Sotilaallisen kriisinhallinnan määrärahat

Sotilaallisen kriisinhallintaan esitetään puolustusministeriön hallinnonalalle määrärahaa noin 36,6 milj. euroa. Kriisinhallintaoperaatioiden suunniteltu kokonaisvahvuus on alkuvuonna noin 510 sotilasta laskien vuoden vaihteessa noin 270 sotilaaseen. Afganistanin operaation (RSM) suunnitteluvahvuus laskee vuoden 2016 aikana noin 40 sotilaasta noin 10 sotilaaseen, Libanonin operaatiossa jatketaan alustavan suunnitelman mukaisesti johtovaltiona vuoden 2016 loppuun asti (noin 300 sotilasta jonka jälkeen noin 170 sotilasta), Irakin ja EUNAVFOR Välimeri operaatioissa jatketaan kesään 2016 asti. Ulkoasiainministeriön hallinnonnalle esitetty määräraha on noin 49 milj. euroa.

Sotilaallisen kriisinhallinnan kehyksiä leikattiin tässäkin kehyspäätyksessä. Leikkausten myötä vuonna 2016 ei ole kohdennusvaraa käynnissä olevien operaatioiden merkittäviin muutoksiin tai mahdollisiin uusiin operaatioihin.

4 Lopuksi

Puolustusvoimien toiminnan tavoitteena suunnittelukaudella on turvallisuusympäristön vaatiman toiminnan tason ylläpitäminen sekä toiminnan ja valmiuden sekä materiaali-investointien rahoituksen turvaamisessa riittävällä tasolla. Kehyspäätykseen jo kirjatut sekä vielä jakamaton hallitusohjelman mukainen kumuloituva säästövelvoite tekevät tavoitteen saavuttamisesta haastavan. Tämän vuoksi toiminnan tasoa joudutaan tarkastelemaan jatkuvuosina uudelleen.

Jatkuvuosien suunnittelussa puolustusvoimat lähtee siitä, että parlamentaarisen seurantaryhmän raportissa todettu käytössä olevan sotamateriaalin kunnossapito- ja amputarvikevajeet ratkaistaan kestäväällä tavalla. Myös valmiuden ja kyberpuolustuskyvyn kehittämiseen liittyviä tarpeita rahoitetaan toimintamenomomentilla. Suunnittelun tässä vaiheessa on selvää, että suorituskyvyn ylläpitoon tarvittavat euromäärät toimintamenomomentilla tulevat kasvamaan kymmeniä miljoonia vuodesta 2017 alkaen. Esitykset rahoituksen kohdentamisesta puolustusmateriaalimomentilta toimintamenomomentille tehdään TAE 16 tarkennuksessa ja kehusehdotuksessa 2017 -2020.